

Missionsmöten

Ingen Stockholmsunge har väl varit med om så många missionsmöten som jag i min barndom härute på Norröra. Detta berodde på att Elvi, (lotsförman Anton Södermans dotter), och jag blev de allra bästa vänner från första stund vi kom hit till Norröra. Vi var födda samma år, 1911, och blev fullständigt oskiljaktiga.

Alla familjer på ön tillhörde Svenska Missionsförbundet och här fanns förstås missionshus som på alla andra öar. Jag vill minnas att det var möten så gott som varenda söndag, antingen på Norröra, Söderöra, Oxhalsö eller friluftsgudstjänster längre utåt skärgården.

Vid sådana tillfällen kom det en stor pråm och hämtade upp folk på olika öar. Det var det allra trevligaste, att få en tur på sjön, tyckte jag.

Här i skärgården var faktiskt alla religiösa, åtminstone de gamla. Vad ungdomen beträffar så var det väl lite si och så. Självt kom jag inte från någon religiös familj eller släkt, så det här blev förstås en alldeles ny upplevelse för mig. Jag kände mig dock aldrig påverkad i den riktningen och blev det aldrig senare heller. Jag blev med andra ord aldrig frälst. Att jag så flitigt följde med på alla dessa möten berodde helt och hållet på att Elvi så gärna ville ha mig med, för själv fick hon naturligtvis ej stanna hemma och försumma ett möte. Hennes familj tyckte nog enbart att det var nyttigt för mig, kanske jag redan från tidiga barndomen kunde komma in på ”den rätta vägen”.

När jag tänker tillbaka på dessa söndagar, så tycker jag att det alltid var vackert väder. Man skulle klä sig riktigt fin, bästa klänningen, långa vita strumpor, vita nykritade sleifskor, stråhatt med band och vida brätten, utslaget långt hår (för det hade jag) och med en stor bred sidenrosett i håret. Man var så fin, så man måste mest sitta stilla, det dög ej att springa omkring och smutsa ner sig. Det allra värsta på dessa möten var förstås att sitta absolut rak och stilla och lyssna på predikan, som man tyckte aldrig tog slut. Jag tyckte att pastorn aldrig talade om någonting trevligt, utan det var mest om att vi var så förskräckligt syndiga allihop. Han predikade om helvetets eld, blod och slaktade lamm, och om allt ont som vi fått för våra synder. Jag funderade nångång ibland över vilka synder jag hunnit med, men jag kunde inte minnas nånting annat än att jag varit med och pallat äpplen under de mörka augustivällarna tillsammans med andra ungar. Ja, så drog man en lättnadens suck när äntligen psalmsången tog vid. Många av Missionsförbundets sånger sitter kvar i mitt huvud än i dag. Sen avslutades det hela, om vi var på en utflykt, med kaffe och bullar ute i den fria naturen. Det var faktiskt det njutbaraste av alltihop.

Jag har upplevt många frimicklar, förlåt!, missionspastorer, under min barndom och uppväxttid. Dessa frikyrkopastorer beundrades i allra högst grad av skärgårdsbefolkningen. De skulle tas emot på bästa möjliga sätt. Lotsförman Anton Söderman och Kustöveruppsyningsman Werner Engström med familjer låg väl så att säga överst på rangskalan härute på Norröra. ”Statstjänstemän”, gudbevars!

Vad jag kan minnas, togs emellertid alltid pastorn emot av Antons. Jag var ju som barn i familjen där och fick på så sätt insyn i alla förberedelser. Jag minns hur tant Elvira tog fram de finaste lakanen med decimeterbreda mellanspetsar och likaledes uddspetsar, hemvirkade förstås, och så örngott i samma stil. Så bäddades med dunbolstrar och pösiga duntäcken. Jag tyckte att självaste kungen inte kunde tas emot bättre. Ja, så var det maten. Stora stekar, kokt

och stekt nyfångad fisk, svampomeletter och lass av inkokta päron eller äpplen med vispgrädde.

Jag minns pastor W, kraftig, lugn och verkligt förtroendeingivande. Sen kom pastor S, tydligen ganska nybakad student, för han uppträdde alltid i vit studentmössa. Mörkt vågigt hår och med en otrolig charm enligt de äldre flickorna, vilka alltid talade om honom med en suck. Ja, så minns jag pastor L – dock med nån sorts obehaglig känsla – för han var stor och fläskig och höll fast så länge i sin stora kladdiga näve när man hälsade på honom. Och hans blick, Isch! Han var från Norrtälje. En bekant till vår familj kände till honom, då hon var född och uppvuxen i samma stad. Hennes omdöme var: ”Jaså, han som ligger med kikare i buskarna vid badstranden.”

När familjen Anton Söderman gästade oss i Stockholm skulle de alltid till Immanuelskyrkan och Elimkapellet på Riddaregatan. Naturligtvis skulle jag med. I Immanuelskyrkan föll de på knä på golvet och la huvudet i händerna på stolsitsarna. Det tyckte jag inte var så kul, så jag kröp i stället ihop så mycket jag kunde. Till min tröst såg jag även andra som gjorde likadant. I Elimkapellet fick jag den äran att träffa den legendariske ”Solskensångaren”, pastor Hultman. Han kom ner från podiet efter predikan och tog alla i hand och önskade dem välkomna i Guds rike.

Missionmötena blev mer och mer sällsynta i och med att den gamla generationen gick bort och skärgården därmed avfolkades efter hand. De senaste 10 till 15 åren har det mest förekommit s.k. sånggudstjänster. Då håller frikyrkoförsamlingens pastor en kort predikan och så är det sång av Blidö Sångförening. Detta inträffar varje Midsommardag. Anslutningen brukar vara dålig, i år var där endast 12 personer.

Den 25 september var det Skördefest, en urgammal sed som fortfarande hålls vid liv. Till Missionshuset här på Norröra kom 24 personer, de flesta från Oxhalsö och övriga Blidölandet. Pastorn var från Länna, då Blidö numera ej har någon egen frikyrkopastor. Ruben och jag gick dit, mest för att glädja de få bofasta här och kanske även med den tanken att detta är en bit kultur som troligen om några år är helt försvunnen.

Sonja Söderman 29/9 1979

Den 20/11 1991

Jag vill här göra ett litet tillägg och tala om att dessa skördefester förekommer varje år någon gång i augusti eller september. Missionspastorn från Länna kommer och håller liten predikan, Stina Andersson spelar som vanligt på orgeln och församlingen (ca 10 stycken) sjunger någon psalm. Alla har med sig kaffekorgar och massor av bröd och kakor. I år hölls skördefesten redan den 7 augusti. Det var strålande vackert väder, så kaffekalaset hölls utanför Missionshuset på bergknallarna. Enda närvarande Norrörabor var Ruth Sjöblom och jag. De övriga kom från Blidö.

P.S. Vill gärna nämna att i min ungdom här på Norröra gick ett inofficiellt rykte att skutskepparna som fraktade virke från Norrland till Stockholm (och alltid gjorde en mellanlandning på Norröra) stal virke ur lasten för att bygga upp Missionshuset (detta var alltså i början på 1900-talet). Missionsförbundet äger huset och den tomtbit som hör till där det står. Huset målades om sommaren 1990 och en liten förstukvist byggdes till. D:S: